

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 12P/9/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112217475
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pribulová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2016:2112217475.21

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava samosudkyňou JUDr. Zuzanou Pribulovou v právnej veci navrhovateľky: T. H., rod. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, C., zastúpená: JUDr. Tibor Sanák, advokát, Nám. SNP 2, Trnava, proti odporcovi: C. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/X/B, C., zastúpený: JUDr. Miloš Chrenko, advokát, Hlavná 25, Trnava, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode manželstva k maloletému dieťaťu: C. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom: U. práce, sociálnych vecí a rodiny C., J. A. 4, C., takto

rozhodol:

I. Maloletý C. sa s účinnosťou od XX.XX.XXXX do právoplatnosti tohto rozsudku **z v e r u j e** do osobnej starostlivosti navrhovateľky, pričom obaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

II. Odporca je s účinnosťou od XX.XX.XXXX do právoplatnosti tohto rozsudku **p o v i n n ý** platiť na maloletého výživné v sume 170,00 eur mesačne, a to vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred k rukám navrhovateľky.

III. Nedoplatok odporcu na zročnom výživnom na maloletého za obdobie od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX vo výške 355,12 eura sa odporcovi **p o v o l u j e** zaplatiť v splátkach po 30,- eur mesačne k rukám navrhovateľky spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením či i len jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

IV. Maloletý C. sa s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku **z v e r u j e** do striedavej osobnej starostlivosti navrhovateľky a odporcu, pričom obaja sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

Navrhovateľka je povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého od 18.00 hodiny nedele nepárneho kalendárneho týždňa do 18.00 nedele nasledujúceho párneho kalendárneho týždňa.

Odporca je povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého od 18.00 hodiny nedele párneho kalendárneho týždňa do 18.00 hodiny nedele nasledujúceho nepárneho kalendárneho týždňa.

Preberajúci rodič si vyzdvihne maloletého v nedeľu v tom ktorom kalendárnom týždni v mieste bydliska odovzdávajúceho rodiča a odovzdá ho nasledujúcu nedeľu v mieste svojho bydliska rodičovi, ktorý má mať maloletého vo svojej osobnej starostlivosti.

V. Odporca je s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov **p o v i n n ý** platiť na maloletého výživné v sume 50,00 eur mesačne, a to vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred k rukám navrhovateľky.

VI. Súd upravuje styk rodiča, ktorý nebude mať maloletého vo svojej osobnej starostlivosti, počas striedavej osobnej starostlivosti nasledovne:

Navrhovateľka je oprávnená stretávať sa s maloletým, ak bude maloletý v osobnej starostlivosti odporcu, počas vianočných a novoročných sviatkov každý párný rok od 24.12. od 9.00 hodiny do 25.12. do 9.00 hodiny, každý nepárny rok od 25.12. od 9.00 hodiny do 26.12. do 18.00 hodiny, každý párný rok od 26.12. od 18.00 hodiny do 28.12. do 18.00 hodiny, každý nepárny rok od 31.12. od 09.00 hodiny do 01.01. nasledujúceho párneho roku do 18.00 hodiny.

Odporca je oprávnený stretávať sa s maloletým, ak bude maloletý v osobnej starostlivosti navrhovateľky, počas vianočných a novoročných sviatkov každý nepárny rok od 24.12. od 9.00 hodiny do 25.12. do 9.00 hodiny, každý párný rok od 25.12. od 9.00 hodiny do 26.12. do 18.00 hodiny, každý nepárny rok od 26.12. od 18.00 hodiny do 28.12. do 18.00 hodiny, každý párný rok od 31.12. od 09.00 hodiny do 01.01. nasledujúceho nepárneho roku do 18.00 hodiny.

Každý z rodičov je povinný maloletého na styk s druhým rodičom riadne a včas pripraviť a odovzdať v stanovenú hodinu v mieste svojho bydliska. Druhý z rodičov je povinný v stanovenú hodinu maloletého vrátiť v mieste bydliska druhého z rodičov, pokiaľ v danom týždni tento zabezpečuje striedavú osobnú starostlivosť.

VII. Súd ukladá navrhovateľke a odporcovi výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti absolvovať 12 hodín psychologického poradenstva na Referáte poradensko-psychologických služieb U. práce, sociálnych vecí a rodiny C., s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku, za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie a vzájomného rešpektovania sa v roli rodiča maloletého.

VIII. Účastníci n e m a j ú právo na náhradu trov konania.

IX. Odporca je p o v i n n ý zaplatiť náhradu trov konania štátu v sume 110,27 eura do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet Y. súdu C..

X. Štátu sa voči navrhovateľke právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa návrhom zo dňa 05.09.2012, doručeným tunajšiemu súdu dňa 05.09.2012, domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd jej manželstvo uzavreté s odporcom rozviedol a upravil výkon práv a povinností rodičov k maloletému C. na čas po rozvode tak, že ho zverí do jej osobnej starostlivosti a odporcu zaviazal výživným vo výške 200,- eur mesačne. Návrh doplnila podaním doručeným súdu dňa 25.09.2012 tak, že navrhuje, aby súd rozhodol, že maloletého bude zastupovať a spravovať jeho majetok a aby súd upravil styk odporcu s maloletým na každú nepárnu sobotu v čase od 9.00 hod. do 12.00 hod. v prítomnosti navrhovateľky.

Súd vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 12P/9/2012-196 zo dňa 08.10.2013, ktorým manželstvo účastníkov konania rozviedol, na čas po rozvode zveril maloletého do osobnej starostlivosti navrhovateľky, odporcu zaviazal povinnosťou platiť na maloletého výživné v sume 170,- eur mesačne, pričom obaja rodičia mali maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, zároveň upravil styk odporcu s maloletým synom tak, že odporca je oprávnený sa s ním stýkať každý nepárny týždeň v roku v utorok od 16.00 hodiny do 19.00 hodiny a v piatok od 16.00 hodiny do nedele do 17.00 hodiny a každý párný týždeň v roku v stredu od 16.00 hodiny do 19.00 hodiny a v štvrtok od 16.00 hodiny do 19.00 hodiny, počas vianočných sviatkov každý párný rok od 24.12. od 9.00 hodiny do 25.12. do 18.00 hodiny, každý nepárny rok v čase od 26.12. od 9.00 hodiny do 28.12. do 18.00 hodiny, počas veľkonočných sviatkov vo Veľkonočný pondelok od 9.00 hodiny do 17.00 hodiny a počas letných prázdnin od 1.7. od 9.00 hodiny do 31.7. do 18.00 hodiny.

V časti rozvodu manželstva sa účastníci vzdali práva podať odvolanie proti rozsudku, v tejto časti nadobudol rozsudok právoplatnosť dňom 24.10.2013. Proti rozhodnutiu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvode podali odvolanie navrhovateľka aj odporca (navrhovateľka v časti o výške výživného a v časti úpravy styku otca s maloletým, odporca okrem toho aj v časti zverenia maloletého). Dopĺňacím rozsudkom č.k. 12P/9/2012-200 zo dňa 11.10.2013 súd zaviazal odporcu povinnosťou zaplatiť na účet súdu náhradu trov konania štátu titulom znaleckej odmeny

v sume 7,52 eura; uvedený doplniaci rozsudok nadobudol právoplatnosť dňom 09.11.2013. Na základe odvolaní podaných proti rozsudku č.l. 196 rozhodol Krajský súd v C. uznesením č.k. 9CoP/3/2014-227 zo dňa 20.02.2014, ktorým rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvode zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň odvolací súd uložil súdu prvého stupňa vysporiadať sa s otázkou odôvodnených potrieb maloletého, skúmať možnosti, schopnosti a majetkové pomery oboch rodičov maloletého, a skúmať, či odporcom navrhovaná striedavá osobná starostlivosť bude v záujme maloletého.

Predmetom tohto konania zostalo rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, keď manželstvo rodičov maloletého bolo právoplatne rozvedené dňa 24.10.2013.

Na návrh odporcu nariadil súd uznesením č.k. 12P/9/2012-293 zo dňa 15.12.2014 predbežné opatrenie, ktorým dočasne upravil styk odporcu s maloletým na každý páry týždeň v stredu od 13.00 hodiny do 17.45 hodiny a vo štvrtok od 13.00 hodiny do 17.45 hodiny, každý nepárny týždeň v utorok od 13.00 hodiny do 17.45 hodiny, v piatok od 13.00 hodiny do 17.45 hodiny, v sobotu od 10.00 hodiny do 17.00 hodiny a v nedeľu od 10.00 hodiny do 17.00 hodiny, počas vianočných sviatkov dňa 25.12.2014 od 10.00 hodiny do 17.00 hodiny a dňa 26.12.2014 od 10.00 hodiny do 17.00 hodiny, s tým, že úprava styku počas bežného kalendárneho týždňa neplatí počas 52. týždňa roku 2014. Uvedené predbežné opatrenie nadobudlo právoplatnosť dňom 06.01.2015.

Navrhovateľka po právoplatnosti rozvodu navrhovala upraviť výkon rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvode tak, že maloletý bude zverený do jej osobnej starostlivosti, pričom ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok, odporca bude povinný prispievať na výživu maloletého sumou 200,- eur mesačne, pričom styk odporcu s maloletým bude upravený na každú nepárnu sobotu v roku od 09.00 hod. do 17.00 hod., každú nepárnu nedeľu v roku od 09.00 hod. do 17.00 hod., počas vianočných sviatkov každý páry rok od 25.12. od 09.00 hod. do 17.00 hod., a dňa 01.01. od 09.00 hod. do 17.00 hod., a každý nepárny rok počas vianočných sviatkov od 24.12. od 09.00 bod. do 17.00 hod. a 31.12. od 09.00 hod. do 17.00 hod..

Navrhovateľka svoj návrh odôvodnila tým, že má obavu, že v prípade dlhších pobytov maloletého u odporcu by odporca mohol na maloletého negatívne vplyvať a doslova kaziť jej výchovu. Ďalej uviedla, že maloletý sa vracia od odporcu rozrušený, má atypické správanie, je ťažšie zvládnuteľný a trvá určitú dobu, kým sa dieťa dostane do rámca bežného správania sa. Poukázala na konto odporcu na facebooku, kde sa na jednej z fotografií prezentuje medzi „priateľmi“ dvojkrížom, pištoľou a nožom; na ďalšej z fotografií sa prezentuje fotografiou Hitlera s tým, že v pravej hornej časti pri mene C. H. je fotografia mal. C. a na poslednej fotografii je dehonestujúci obrázok Q. W. II. s členom skupiny K. a v pravom hornom rohu pri mene C. H. je fotografia mal. C.. Poukázala aj na ďalšie fotografie. Navrhovateľka sa domnieva, že takáto prezentácia odporcu na internete je veľmi výstižná a dokresľuje jeho osobnosť, názory, zmýšľanie a hodnotovú orientáciu. Vyššie výživné odôvodnila potrebami dieťaťa z dôvodu návštevy škôlky. Poukázala na to, že odporca nedostatočne využíva upravený styk s maloletým, pričom si nevie predstaviť, ako by mohol realizovať osobnú starostlivosť o maloletého. Poukázala ďalej na fotografiu z facebook-u, že maloletý nie je v čase uvedeného urologického ochorenia oblečený tak, ako by mal byť vzhľadom na ochorenie.

Odporca žiadal zverenie maloletého do svojej osobnej starostlivosti, neskôr do striedavej osobnej starostlivosti v rovnakých týždňových intervaloch, kedy by on vykonával starostlivosť počas svojho krátko pracovného týždňa, s tým, že výživné by sa počas trvania striedavej osobnej starostlivosti neurčilo, avšak je uzrozmienený aj s prípadným stanovením výživného z jeho strany počas SOS.

Svoj návrh odporca odôvodnil tým, že má dobrý vzťah k maloletému synovi, navrhovateľka mu neumožňuje dostatočne sa s ním stykať, pričom dieťa bolo v starostlivosti oboch rodičov, pokiaľ žili spolu. Ďalej poukázal na to, že navrhovateľka trpí závažnou duševnou poruchou, ktorá v minulosti ovplyvnila schopnosť navrhovateľky starať sa o maloletého a existuje reálna obava z opakovania tejto situácie v budúcnosti, pričom striedavou rodičovskou starostlivosťou o maloletého by sa mohlo predísť aj prípadnému ohrozeniu maloletého v prípade zhoršenia zdravotného stavu navrhovateľky. V striedavej starostlivosti by neboli ani technické preukážky, nakoľko by dieťa navštevovalo tú istú škôlku a malo by toho istého lekára. Odporca pracuje systémom krátko a dlho pracovného týždňa, v krátkom

pracovnom týždni pracuje iba dva dni a päť dní má voľno, kedy by sa mohol ešte lepšie postarať o dieťa ako navrhovateľka. Poukázal na to, že navrhovateľka je aj silne ovplyvnená rodinou, je závislá na rodine, čo vyplýva aj z jej vyjadrenia - že my sa o dieťa postaráme, akoby túto starostlivosť mala zabezpečovať celá jej rodina. Ďalej uviedol, že navrhovateľka záznam komunikácie na sociálnej sieti interpretuje úplne opačne, keď odporca zobrazenie pápeža spolu so skupinou K. kritizoval ako dehonestujúce a hanobenie B. otca. Podotýka, že pre neho ako aktívneho veriaceho je dvojkríž symbolom sv. E. a V. a zároveň B., ktorý si váži. Podľa odporcu dôležitá je profilová fotka otca na facebooku, pretože na tejto fotke je otec so svojim synom. Pripadnú rozrušenosť syna pri odovzdávaní medzi rodičmi naopak pozoruje vtedy, ak syna preberá od navrhovateľky. U neho maloletý nevykazuje žiadne znaky rozrušenosti či psychického diskomfortu. Nakoľko dieťa žiada zveriť do striedavej rodičovskej starostlivosti v týždenných intervaloch, má za to, že styk je bezpredmetné určovať. Nakoľko príjem rodičov je približne rovnaký, navrhuje výživné neurčiť. Čo sa týka styku, z 32 stretnutí sa zúčastnil otec 25 krát, nezúčastnil sa len z dôvodu, že musel zostať dlhšie v práci, ktoré dôvody sú objektívne. Ďalej poukázal na to, že pokiaľ navrhovateľka tvrdí, že od rozvodu odporca neplatí výživné, nie je rozhodnutie súdu, ktoré by ho k tomuto zaväzovalo, nakoľko predchádzajúce rozhodnutie upravovalo výživné do rozvodu účastníkov. Ak otec plní 80,- eur výživné mesačne, je to prejav jeho záujmu o maloletého. Odporca ďalej poukázal na to, že pri stretnutí maloletého s otcom tento v podstate každý druhý raz uviedol, že ho doma bijú, že chce spať u otca, že chce u neho bývať. Odporca dlhý týždeň pracuje v pondelok, utorok, piatok, sobota, nedeľa a nasledujúci tzv. krátky týždeň pracuje len stredu a vo štvrtok. Čo sa týka nadčasov a akcií, toto je na dobrovoľnej báze, odporca sa vie s kolegami dohodnúť, kto ktorú akciu zoberie. T.č. keď je na odporcu podaná exekúcia, snaží sa brať čo najviac akcií, pretože peniaze potrebuje. Podľa názoru odporcu exekúcia pre výživné prebiehajúca voči nemu je nezákonná, nakoľko predchádzajúca úprava bola účinná len na čas do rozvodu, ktorý je právoplatný.

Kolízny opatrovník uviedol, že preverovali starostlivosť navrhovateľky o maloleté dieťa a nezistili žiadne nedostatky, preto sa prikláňajú k úprave tak, že by maloleté dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti navrhovateľky, pretože vzhľadom na vyťaženosť odporcu, striedavá rodičovská starostlivosť by sa nemohla riadne realizovať, ďalej žiadal, aby súd prihliadol na zvýšené náklady na maloleté dieťa s ohľadom na to, že navštevuje materskú školu. Uviedol tiež, že navrhovaný styk odporcu s maloletým synom na každý druhý víkend považujú za nedostatočný, navrhovali by ho upraviť v širšom rozsahu aj cez víkendy, aj s prespaním maloletého syna u odporcu. Vykonalí šetrenie v oboch domácnostiach, a to na M. XX v C., kde žije navrhovateľka s maloletým a jej rodičmi v X-izbovom byte jej rodičov, i na C. ulici v X-izbovom byte účastníkov, kde žije odporca, a konštatujú, že v oboch domácnostiach sú vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o dieťa. Po vypracovaní znaleckého posudku znalkyňou z odboru psychológia sa kolízny opatrovník stotožnil so závermi znaleckého posudku.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, odporcu, kolízneho opatrovníka, svedkov, znalkyň V. C. Y. a W. V. S., W., oboznámením sa so znaleckým posudkom č. XX/XXXX V. C. Y. a znaleckým posudkom č. X/XXXX W. V. S., W., ostatnými listinnými dôkazmi obsiahnutými v spise, obsahom pripojeného spisu sp.zn. XXP/XX/XXXX, a zistil nasledovný skutkový stav:

Z obsahu pripojeného spisu tunajšieho súdu sp.zn. 18P/64/2012 vyplýva, že rozsudkom č.k. 18P/64/2012-91 zo dňa 11.03.2013 bol maloletý na čas do rozvodu zverený do osobnej starostlivosti matky (navrhovateľky), ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok, otec (odporca) bol zaviazaný povinnosťou platiť na maloletého výživné vo výške 150,- eur mesačne a bol ním upravený styk otca s maloletým, a to každý párny týždeň v kalendárnom roku v stredu od 13.00 hod. do 17.45 hod. a vo štvrtok od 13.00 hod. do 17.45 hod. a každý nepárny týždeň v kalendárnom roku v utorok od 13.00 hod. do 17.45 hod. a v piatok od 13.00 hod. do 17.45 hod. a v sobotu od 10.00 hod. do 17.00 hod. a v nedeľu od 10.00 hod. do 17.00 hod.. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňom 14.03.2013.

Zo záverov znaleckého posudku č. XX/XXXX znalkyne V. C. Y., znalkyne z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že navrhovateľka trpí duševným ochorením A. afektívnou poruchou, ktorý zdravotný stav aktuálne neovplyvňuje jej správanie k maloletému synovi a nebráni jej zabezpečovať riadnu starostlivosť o dieťa, keď navrhovateľka je podľa posudku schopná samostatne zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletého, zdravé rodinné prostredie, zdravý psychický aj fyzický vývin dieťaťa. Znalkyňa ďalej uviedla, že prítomnosť psychiatrickej diagnózy u navrhovateľky neznamena automaticky, že by sa navrhovateľka nebola schopná postarať o svoje záležitosti a svoje dieťa. Táto choroba má väčšinou prognózu dobrú a pri dodržiavaní doporučení lekára väčšina

postihnutých je schopná viesť riadny pracovný, osobný i spoločenský život. Znalčka v rámci znaleckého posudku (str. 13) ďalej uviedla, že prognóza ochorenia u navrhovateľky je otvorená v tom zmysle, že išlo u nej o prvú epizódu ochorenia a nie je v silách medicíny presne predpokladať, či a ako často sa u nej objavia ďalšie epizódy. V prípade výskytu ďalšej epizódy ochorenia u navrhovateľky znalčka situáciu prirovnala k ochoreniu chrípky alebo k zlomenej nohe, a uviedla, že tak ako v týchto prípadoch, i v prípade epizódy A. afektívnej poruchy bude musieť navrhovateľke v starostlivosti o maloletého vypomôcť rodina. Podľa znalčky sa nedá vylúčiť i nutnosť psychiatrickej hospitalizácie v budúcnosti. V období medzi fázami ochorenia je ale psychický stav navrhovateľky plne kompenzovaný, stabilizovaný a nijako nezasahuje do bežných životných záležitostí.

Na pojednávaní sa znalčka V. C. Y. vyjadrila tak, že psychická porucha navrhovateľky sa prejavuje vo fázach, to znamená, že v čase trvania fázy sa jedná o chorobný stav, ktorý môže byť rôzne intenzívny, môže prebiehať ako ľahká fáza, kedy postačuje ambulantná liečba, alebo fáza môže prebiehať aj ako ťažký, akútny psychotický stav, kedy je potrebná hospitalizácia. V obdobiach medzi fázami je postihnutý prakticky bez príznakov a je schopný plne sa postarať o všetky svoje osobné, rodinné alebo pracovné záležitosti. Na otázku súdu, či je tam nebezpečenstvo, pokiaľ by sa prechádzalo z jednej fázy do druhej fázy, že by v tom čase mohlo byť ohrozené maloleté dieťa, znalčka uviedla, že čisto teoreticky za určitých okolností áno. Pretože za bežných okolností je pacientka sledovaná u svojho psychiatra a zdravotný stav sa zhoršuje v priebehu niekoľkých týždňov, alebo dní, takže signály sú zachytené psychiatrom, a teda väčšinou sa robí nejaký terapeutický zásah, už keď sa objavia tieto signály. V čase, keď znalčka navrhovateľku vyšetrovala, svoje ochorenie si plne uvedomovala, ale tiež čisto teoreticky, keď sa dostane do ťažkej psychotickej fázy, tak vtedy by si chorobu neuvedomila, keď stráca kontakt s realitou. V posudku je uvedené, že u niektorých chorých sa vyskytne len jedna alebo dve fázy za život, takže keď znalčka posudzovala navrhovateľku po prvej fáze ochorenia, teoreticky nie je v silách medicíny jasne povedať, či sa u nej ešte fázy ochorenia vyskytnú, alebo nie. Toto ochorenie sa dá liečiť, dá sa vyliečiť s tým, že je liečba dlhodobá a po 3-4 rokoch, pokiaľ je choroba bez akýchkoľvek príznakov, tak sa môžu lieky úplne vysadiť. Prognóza ochorenia je celkovo veľmi dobrá, väčšinou ľudia trpiaci týmito ochorením sú normálne zaradení do pracovného a rodinného života, navrhovateľka zatiaľ prekonala len jednu fázu ochorenia, tá fáza ochorenia veľmi rýchlo zareagovala na liečbu, v priebehu jedného mesiaca sa navrhovateľka dostala do plne kompenzovaného stavu, pokračovala v ambulantnej liečbe bez toho, že by došlo k významným výkyvom psychického stavu, takže ten priebeh choroby u navrhovateľky je priaznivý a prognózu u nej znalčka považuje za dobrú. Lieky sa užívajú dlhodobo, aj v období, keď je stav kompenzovaný a stále musí byť pod dohľadom psychiatra. Fázy sa môžu opakovať častejšie, u niektorých pacientoch je tých fáz aj niekoľko za život. V októbri XXXX navrhovateľka prekonala klasickú manickú fázu bez psychotických symptómov, takže sa dá povedať, že išlo o stredne ľahkú fázu.

Zo záverov znaleckého posudku č. X/XXXX znalčky W. V. S., znalčky z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, poradenská psychológia, zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že príčiny zhoršeného zdravotného stavu v podobe zvýšenej agresivity a zajakavosti u maloletého C. možno identifikovať v dvoch rovinách. V prípade zajakavosti môže ísť jednak o hereditárnu záležitosť - aj u otca sa vyskytovala zajakavosť v detstve s rezíduom do súčasnosti, jednak môže byť spôsobená alebo zhoršená napätím vo výchovnom prostredí rodičov, ktorí nedokážu dostatočne zabrániť ventilovaniu vzájomne negatívnych postojov (hlavne vo výchovnom prostredí matky, ktorá nepokryte hovorí o nenávisti k bývalému manželovi). Zvýšená agresivita dieťaťa môže byť odrazom jeho vnútorného napätia, súvisiaceho s negativitou v jeho výchovnom prostredí. Pretože dieťa trávi výrazne dlhší čas vo výchovnom prostredí matky (v porovnaní s časom, ktorý trávi maloletý s otcom), príčiny zhoršenia jeho zdravotného stavu v uvedených oblastiach je pravdepodobne treba hľadať skôr v prostredí matky. Pokiaľ ide o predmetnú webovú stránku, táto obsahuje nevhodnú prezentáciu z hľadiska výchovy maloletého dieťaťa. Vzhľadom na útlý vek maloletého dieťaťa znalčka nepredpokladá výraznejšie negatívne ovplyvnenie jeho psychiky uvedenými prezentáciami. Otca treba upozorniť na možnosť ovplyvnenia jeho psychiky predmetnou tematikou, čo by v budúcnosti mohlo mať dopad na jeho výchovný prístup k maloletému chlapcovi. Nariadenie striedavej osobnej starostlivosti je komplikované uvedenými zdravotnými problémami maloletého. Vyššie uvedené zdravotné problémy maloletého však nemožno jednoznačne vzťahovať k prostrediu otca a typu jeho starostlivosti. Výchovné prostredie otca bolo opakovane posúdené zo strany kolízneho opatrovníka ako vhodné pre maloleté dieťa. Spis obsahuje vyjadrenia otca, v ktorých objasnil svoje možnosti postarať sa o syna v „krátkom týždni“, kedy má až 5 dní pracovného voľna. Pokiaľ by mu pracovné povinnosti zabránili postarať sa o maloleté dieťa, jeho rodičia sú porovnateľne kompetentní pomôcť mu s výchovou a starostlivosťou o

maloletého ako boli a sú kompetentní rodičia matky. Maloletý má k otcovi pozitívny vzťah, rovnako otec má k maloletému pozitívny vzťah. Intelektová úroveň otca celkovo orientačne v norme. V štruktúre osobnostných charakteristík otca zistená ako dominantná dobrodružnosť, smelosť, spontánnosť, reaktivita, srdečnosť, impulzivita, bezstarostnosť, nevníma signály hroziaceho nebezpečenstva. Dobre zvláda emočne napäté situácie, má potenciál byť dobrý organizátor. Je skôr konzervatívny s rešpektom k tradíciám. Aktuálne prítomná tiež úzkosť, uzavretosť a statickosť vnímania reality v smere svojho myšlienkového konceptu. Maloletý má k svojej matke pozitívny vzťah a matka má pozitívny vzťah k maloletému. Správanie maloletého voči matke v čase psychologického vyšetrenia malo prvky vzdoru, odmietania, rezonancie (zlosti), čo mohlo byť spôsobené separáciou od otca po psychologickom vyšetrení maloletého. Intelektová kapacita matky celkovo orientačne v norme. V štruktúre osobnosti matky dominuje mlčanlivosť, vážnosť, ustaranosť, uvážlivosť, pomalosť. Je spoločensky uhladená a pohotová, kalkulujúca, disciplinovaná, ambiciózna, niekedy neistá, taktizuje. Prítomná tiež plachosť, poddajnosť, závislosť, konvenčnosť; citlivá na hrozbu, ostýchavá, ľahko zatrpkne, môže mať pocity menejcennosti. Od okolia očakáva lásku a pozornosť, pomoc a súciti, má imaginatívny vnútorný život, lipne na vnútorných hodnotách. Je láskavá, labilná, menej praktická, menej rozhodná. Aktuálne úzkostné ladenie, statický prístup k hodnoteniu reality. Prítomné náznaky paranoidnej (prílišná obozretnosť až ostražitosť, nedôverčivosť a pod.), schizoidnej (uzavretosť, nezdialnosť, citová odťažitosť, inhibovanosť) a anankastickej (lipnutie na vlastnej predstave o chode vecí, o priebehu činností a pod.) poruchy osobnosti. Odlúčenie od otca mohlo mať negatívny vplyv na vzťah maloletého k otcovi. Vzťah k otcovi je však zachovaný, dieťa má porovnateľne pozitívny vzťah k obojmu rodičom. Psychické ochorenie matky mohlo komplikovať výchovu maloletého. Absencia matky v jeho blízkosti mohla u maloletého vyvolať neistotu, labilitu, napätie. Samotné trávenie času maloletého s otcom samostatne, bez prítomnosti matky, nezakladá dôvod pre očakávanie negatívnych následkov na psychický vývoj maloletého. Maloletý dokáže byť s otcom sám, dožaduje sa jeho prítomnosti. Správanie matky, jej postoje a názory (striktne odmietanie komunikácie s otcom, takmer výhradne negatívne vyjadrenia na adresu otca, nenávisť postoje) dovoľujú konštatovať, že môže z jej strany dochádzať (možno k nepriamemu a nevedomému) negatívne ovplyvňovaniu vzťahu maloletého k otcovi. Psychologickým vyšetrením bola zistená podstatná prekážka pre zverenie maloletého do striedavej starostlivosti rodičov. Rodičia medzi sebou nekomunikujú, ani v záujme blaha svojho dieťaťa. Matka explicitne vyjadrila neochotu komunikovať s otcom maloletého. Zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti vyžaduje intenzívnu a pravdepodobne dlhodobú rodičovskú terapiu a poradenstvo s cieľom zmierniť antagonizmy medzi rodičmi, nájsť priestor pre vzájomné pochopenie, úctu a súciti, navodiť základné efektívne komunikačné schémy v záujme dieťaťa a zblížiť výchovné stratégie rodičov. Pokiaľ by došlo k podstatnému zlepšeniu vzájomných vzťahov medzi rodičmi vrátane konštruktívnej komunikácie, je vhodný model striedavej starostlivosti a vhodný interval striedavej starostlivosti je jeden týždeň. Treba však podotknúť, že rovnako zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov nevylučuje druhého rodiča z výchovy a starostlivosti, maloleté dieťa má mať slobodu v prejavovaní lásky a náklonnosti k druhému rodičovi a má mu byť poskytovaná láska a ochrana od oboch rodičov. Preto aj v tomto prípade považuje znalkyňa za nutné, aby rodičia (hlavne matka) boli urgentne zapojení v programe rodičovskej terapie a poradenstva. V iných dôležitých zisteniach znalkyňa uviedla, že rodičia maloletého majú porovnateľnú mentálnu kapacitu, obaja vkladali nádeje do partnerského vzťahu, oddali sa mu a očakávali aj od partnera bezvýhradnú a nerozdelnú oddanosť. Existujú medzi nimi evidentné rozdiely v osobnostnej štruktúre (čo za normálne okolnosti treba vítať ako doplnkové), obaja mali nezrelé predstavy o rodičovstve a fenoméne rodiny, obaja boli silne fixovaní (a naďalej sú) na svoju pôvodnú rodinu. Manželský vzťah a rodičovstvo bolo podrobené skúške - narodenie hranične donoseného dieťaťa s vyššími nárokmi na starostlivosť oň - v tejto skúške rodičia menej obstáli, rovnako ich pôvodné rodiny. Vzhľadom na uvedené sa dalo očakávať sklamanie v sebe samom (čo sa ťažšie akceptuje), v partnerovi, rodine a príbuzenstve druhého partnera. Utrpené traumy účastníkov konania je možné liečiť odbornou psychologickou a/alebo psychiatrickou intervenciou. Z priebehu vyšetrenia u znalkyne vyplýva, že maloletý prejavoval evidentný výrazný príklon k otcovi, pri rozlúčení s otcom po psychologickom vyšetrení mrzutý, plačlivý, v miernom odpore pri obliekaní matkou. Na matkinu poznámku, prečo jej doma hovorí, že otec je zlý, nereaguje. Pri rozhovore u znalkyne maloletý uviedol, že býva s maminou dedkom a babkou, chodí do škôlky, hrá sa tam s deťmi, doma sa hrá s dedkom, chce bývať s otcom, hrá sa tam s autičkami. V teste rodinného systému H. maloletý vybral a zoradil osoby v rodine v poradí: ja, tatino, mamina. Vyjadril bližší vzťah k otcovi, seba umiestnil bližšie k otcovi, matku dal do pozadia, na otázku znalkyne, s kým bude bývať mamina, povedal „s nikým“. Osobnosť maloletého dieťaťa je vo vývine, vývin nerovnomerný s prvkami neuroticizmu (balbuties, tiky),

intelekt orientačne v norme, fyzicky menej koordinovaný, susp. nezrelosť CNS aj vzhľadom na hraničnú donosenosť novorodenca, oneskorenie v rečovej, sociálnej, emocionálnej a grafomotorickej zložke.

Na pojednávaní znalkyňa W. V. S., W. uviedla, že v súčasnosti sa vyjadriť k tomu, ako by bolo najvhodnejšie upraviť styk dieťaťa sa oboma rodičmi závisí od toho, čo od podania znaleckého posudku urobili, čo sa týka ich konštruktívnej komunikácie, pretože ich komunikácie resp. skôr nekomunikácia bráni v efektívnom kontakte s obidvomi rodičmi, nech by bol styk upravený akokoľvek. Nenašla u rodičov také zásadné problémy alebo negatívne charakteristiky, ktoré by jednému alebo druhému znemožňovali starostlivosť a výchovu svojho syna. Upozornila na riziká webovej prezentácie otca maloletého, nezistila, že by táto prezentácia ovplyvnila akokoľvek stav maloletého. Za súčasných okolností narušenej komunikácie nedoporučuje striedavú osobnú starostlivosť, ale pokiaľ nepríde k upraveniu komunikácie, je riziko. Najprv je za program rodičovskej terapie a poradenstva a až potom keď sa kompetentný pracovník vyjadri, ako sú na tom rodičia so svojim zodpovedným rodičovstvom a s úctou k druhému rodičovi, tak potom je možné rozhodnúť, ktorý rodič je vhodnejší pre zverenie maloletého dieťaťa. Obidvaja rodičia majú dobrý potenciál vychovávať, ale aj výchovné riziká. Znalkyňa sa nevie vyjadriť, či by bolo možné zveriť dieťa do starostlivosti či už osobnej alebo striedavej za súčasnej rodičovskej terapie. V odvolaní matky proti znaleckému posudku evidovala toľko antagonizmov voči otcovi dieťaťa a voči znaleckému posudku, napriek jeho zmierlivému tónu, že považuje za nevyhnuté absolvovanie rodičovskej terapie. Hlavný problém vidí v nedostatku komunikácie rodičov, dodala, že napriek tomu, že sú rozvedení, sú rodičmi. Pri odpovedi na 2. otázku znaleckého posudku mala na mysli výchovné prostredie matky, vzhľadom k tomu, že sa dieťa nachádza u matky, vychádzala z podaní a vyjadrení matky maloletého pred súdom, resp. doručené súdu. Zdá sa, že všetky negatívne vplyvy, ktoré vznikli v manželstve alebo aj možno vo výchove maloletého, matka jednoznačne prisudzuje otcovi, čo nie je možné. Znalkyňa trvá na tom, že atmosféra negatívne naladená voči otcovi maloletého sa na podvedomej, nevedomej ale aj na vedomej úrovni, pretože takto vyjadrená negativita sa ťažko skrýva, môže ústiť do predmetných prejavov maloletého. Znalkyňa poukázala na to, že matka podáva voči otcovi výlučne negatívne vyjadrenia, ktoré citovala. Zistila aj nejaké negatívne reakcie zo strany otca na adresu navrhovateľky, pričom dodala, že otec hovoril aj o pozitívach vo vzťahu k bývalej manželke. Ak otec neplatí riadne výživné na maloletého, nie je to správne, aj to môže byť odrazom vzťahu otca k maloletému. Znalkyňa ďalej uviedla, že pozícia matky je pre rozhodnutie o zverení do starostlivosti výrazne lepšia v tom, že má na dieťa dominantný vplyv, keďže je väčšinu času v jej výchovnom prostredí. Ak by to tak pretrvávalo, že by bol otec málo so svojim dieťaťom, mohlo by to narušiť ich vzťah. To, že znalkyňa píše, že vzťah s otcom je zachovaný, znamená len minimum nie optimum. Vo vyjadreniach matky vo vzťahu k otcovi bolo skôr veľké sklamanie, ktoré matka do času psychologického vyšetrenia neprekročila a zrejme ani do dnešného dňa, a preto znalkyňa navrhuje rodičovskú terapiu a poradenstvo. Na otázku právneho zástupcu odporcu, či neznižuje schopnosť postarať sa o maloletého matky bipolárna afektívna porucha a náznaky osobnostných porúch, ktoré konštatuje znalkyňa v znaleckom posudku, znalkyňa uviedla, že aj psychiatrické diagnózy aj poruchy osobnosti resp. náznaky, ovplyvňujú a komplikujú rodičom výchovu detí, pretože komplikujú ich vlastný život. Pokiaľ je matka v odbornej starostlivosti a riadi sa pokynmi svojich ošetrovujúcich lekárov, znalkyňa nevidí dôvod, prečo by nemohla dobre zvládať výchovu svojho maloletého dieťaťa, hlavne ak pri tejto výchove bude spolupracovať s otcom. V osobnosti otca nenašla náznaky nejakej psychologickej poruchy alebo poruchy osobnosti, otcove výchovné kompetencie spôsobilosti komplikuje predmetné propagácia na internete a istá úzkosť, statickosť si tiež žiada komunikáciu s odborníkom, pretože môže rodičovskú komunikáciu s matkou istým spôsobom ovplyvniť. Na otázku právneho zástupcu odporcu, či si znalkyňa myslí, že napriek náznakom porúch resp. psychiatrickej diagnóze je vhodné zveriť maloletého len do výlučnej starostlivosti matky, znalkyňa uviedla, že pokiaľ bude komunikácia medzi rodičmi zlá, akákoľvek forma starostlivosti o maloletého môže viesť k narušeniu jeho vývinu, minimálne destabilizácii. K citácii nálezu Ústavného súdu ČR znalkyňa uviedla, že v ČR sú tieto koncepty oveľa viacej známe a boli skôr súčasťou právneho poriadku krajiny, ona na to odpovedá, že všetko je možné, je možné, aby došlo k zlepšovaniu komunikácie uprostred pekla. Na otázku právneho zástupcu odporcu, či v prípade zverenia maloletého do výlučnej starostlivosti matky a pri súčasnom stave komunikácie alebo nekomunikácie, je reálny predpoklad, aby matka zlepšila svoju komunikáciu s otcom, znalkyňa uviedla, že vždy existuje predpoklad a všetko je možné. Obáva sa, že nie. Treba nainštalovať komunikáciu a pracovať na nej. Bolo by dobré, aby si rodičia uvedomili, že oni sú rodičia dieťaťa. Na otázku ďalej znalkyňa uviedla, že matka by nemusela byť motivovaná komunikovať s otcom, v prípade, že by jej bol maloletý zverený. Samotná vzdialenosť práce otca od bydliska nerobí žiadny problém, otec sa môže

oprieť o pomoc svojich rodičov. Problém v komunikácii môže byť na oboch stranách, s čím si vie poradiť terapia.

Navrhovateľka pri výsluchu účastníka uviedla, že musela odísť zo spoločnej domácnosti kvôli tomu, že ju odporca psychicky týral a teraz rozrušuje aj maloletého. Oni ho učia slušnému správaniu a tento keď sa vráti od otca, tak sa správa tak, že si naťahuje pohlavný úd a oblečenie, ktoré mu dáva, tak sa vracia s odtrhnutými visačkami, pričom ona mu dáva nové oblečenie, keď ide k otcovi. Uviedla, že nesúhlasí so striedavou osobnou starostlivosťou, nakoľko otec aj prespával v práci, takže by to neprichádzalo do úvahy, ako by sa vtedy mohol starať o syna, aj z dôvodu toho, ako sa správajú k maloletému C.. Ďalej navrhovateľka uviedla, že ona by možno rada komunikovala s bývalým manželom, ale s ním sa komunikovať nedá. Napr. keď mu povedala, aby dal maloletému prilbu, toto akceptoval až u znalkyne. Komunikácia je u nich viac urážlivá, a to zo strany odporcu. Myslí si, že by sa vedela lepšie postarať o maloletého. Ona je tá osoba, ktorá sa o neho stará. Riešila problém s pomočovaním maloletého podľa rád doktorky Q.. Rieši aj logopédiu, chodia k doktorke S. a súkromne začala chodiť k doktorke M.. Otec logopédiu s maloletým nenavštevuje. Pokiaľ ide o náklady na maloletého, v súčasnosti sú také ako uviedla v podaní zo dňa 11.04.2014 plus náklady na logopédiu 9,- eur za sedenie, túto navštevujú raz za týždeň. Raz do mesiaca navštevujú E. koncentrácie na ul. H. v C., maloletý má diagnózu P.. Pokiaľ ide o jej psychické ochorenie, toto sa jej už nezopakovalo. Podľa nej toto spôsobil odporca. Správanie maloletého v škôlke sa zlepšilo. V čase, keď si všimli v škôlke zhoršené správanie, nemal maloletý ešte diagnostikované P.. Pokiaľ navrhovateľka v rozpise stretnutí uviedla, že odporca pre maloletého nebol, väčšinou uviedol, že to bolo kvôli práci. T.č. sa nezúčastňuje návštev tak, ako by sa mal zúčastňovať, nakoľko prespáva v práci. V tejto situácii si nevie predstaviť, ako by sa mu týždeň venoval, keby mal striedavú osobnú starostlivosť. Myslí si, že nie je problém v jej komunikácii, komunikácia odporcu je stále buď urážlivá alebo sú to klamstvá. Čo sa týka návštev odporcu, z 20 návštev, neprišiel 7 krát, nesplnil si povinnosť ani tak, že 24 hodín predtým neohlásil, že pre maloletého nepríde. Dost' často sa stáva, že mešká 5, 10 minút a viac. Z návštev prichádza maloletý veľmi rozrušený, následne ona musí naprávať, aby sa maloletý dostal do normálu, musí ho usmerňovať a podobne. U psychológa žiadala odporcu, aby byt opustil, pretože by bolo spravodlivejšie, aby ona žila v byte s maloletým. Maloletý navštevuje MŠ na Y. v C.. Maloletý v čase, keď sa realizuje návšteva, odchádza z MŠ o 12.00 hodine, pričom o 13.00 hodine dochádza k odovzdávaniu maloletého odporcovi. Maloletého zo škôlky vyberajú rodičia navrhovateľky. Keď je deň bez styku, vtedy zostáva maloletý v škôlke do 15.45 hod., kedy ho vyberie navrhovateľka po odchode z práce. Ak by aj bolo pravdou tvrdenie zamestnávateľa, že odporca končí v práci zhruba o 15.00 hodine, z dôvodu vzdialenosti pracoviska by nestihol prísť pre maloletého do 16.15 hodiny, kedy sa zatvára škôlka. Avšak čo ona vie, robí odporca od 07.00 hod. do 19.00 hod., v prípade akcie aj dlhšie alebo aj cez noc. Ona sa o maloletého riadne stará, navštevuje odporúčaných lekárov, chodí s maloletým na vyšetrenia. Veľmi ju mrzí, že ju odporca obvinil z týrania blízkej a zverenej osoby, za čo je trestná sadzba 25 rokov, nevie, ako by sa potom o maloletého starala. Keď sa nezúčastnila sedenia u odporcom navrhovanej psychologičky, týmto nemarila rozhodnutie súdu, ona predtým volala aj kolíznej opatrovníčke, ktorá uviedla, že dohodnutá psychologička je Mgr. W.. S maloletým sa na spánok pripravuje od 20.30 hod., s tým, že maloletý chodí spať o 21.00 hod. Škôlka je otvorená od 06.15 hod. do 16.15 hod. Maloletého odvádza do MŠ na 8.00 hod., ona začína prácu o 9.00 hod., s tým, že po odovzdaní maloletého do MŠ príde do práce aj skôr ako o tej 9.00 hod. Ona má príjem iba zo zamestnania, na účet jej chodí cca. 334,- eur. Čo sa týka diagnózy hyperaktivity, doktorka Q. im odporučila, aby bol maloletý vychovávaný v kludnom prostredí, takže navrhovateľka a jej rodičia maloletého nebijú. Odporca podľa navrhovateľky nie je materiálne zabezpečený, keďže má dlh na nájomnom.

Odporca pri výsluchu účastníka uviedol, že má vedomosť o zmenách správania maloletého, v škôlke mu o tom povedali, že maloletý sa nevhodne v škôlke správa, bije sa, škrtí deti, ani dochádzka nie je pravidelná. On ho cez víkend dáva spať a dieťa sa trasie v spánku. Keď ho od matky preberie, tak sa ukludní, avšak stalo sa, že keď išli autobusom a na ďalšej zastávke nastúpili rodičia navrhovateľky, sa dieťa schovalo za sedačku. On je kuchárom, keď sú akcie, tak tam niekedy zostane aj v noci, avšak sú to výnimočné prípady a vtedy by mohol zabezpečiť starostlivosť o dieťa svojou matkou. Takto s dieťaťom vypomáhajú aj rodičia navrhovateľky. Títo maloletého aj vodia do škôlky, pričom to má matka po ceste. Pokiaľ ide o dni, kedy sa nestretol s maloletým, bolo to z dôvodu, že bol v práci. Pracuje stále v krátkom a dlhom týždni. Keď má akcie, vtedy je v práci od 19.00 hodiny do 7.00 hodiny a tieto akcie bývajú asi tak 2x do mesiaca. Ak by mal akciu vtedy, kedy by mal maloletého v starostlivosti, buď by si vymenil zmenu s kolegom alebo by bol maloletý v starostlivosti u starých rodičov. Trvá na zverení do osobnej

starostlivosti, prípadne na zverení do striedavej osobnej starostlivosti. Ďalej uviedol, že v krátkom týždni robí v stredu a vo štvrtok, v dlhom týždni robí pondelok, utorok, piatok, sobota, nedeľa. V pondelok odchádza do práce autobusom o 05.50 hod., začína pracovať od 07.00 hod. V nedeľu sa vracia domov cca. o 15.00 hod., najdlhšie však býva v nedeľu v práci do 19.00 hod., chodí domov autobusom o 20.00 hod., okolo 21.00 hod. je doma. Vie si zariadiť, aby v týždni, ktorý je dlhý, nemusel byť v nedeľu v práci do 19.00 hod.. Mohol by byť potom každú nedeľu, kedy by malo dôjsť k odovzdávaniu maloletého, doma už okolo 16.00 hodiny. Žije v byte na C. ulici v C. sám, za byt platí asi tak do 200,- eur. Jemu sa čistý príjem mení, nemá ho fixný. Platí výživné maloletému 80,- eur mesačne, po rozvode najprv platil sumu 150,- eur, neskôr začal platiť sumu 80,- eur mesačne. Pokiaľ ide o výživné za január 2016, zatiaľ príkaz na platbu ešte nedával, splatné je do 15-teho.

Náklady na maloletého navrhovateľka vyčíslila na čl. 243 v sume 292,78 eura mesačne, ktorá suma predstavuje náklady na materskú školu 71,48 eura (z toho stravné 32,34 eura, školné 15,00 eur, ZRPŠ 4,00 eurá, hygienické potreby 2,14 eura, doprava 18,00 eur), oblečenie 73,00 eur, osobná hygiena 23,30 eura, pranie oblečenia, kúpanie, teplá a studená voda 20,00 eur, vzdelávanie (knižky, hračky, DVD nosiče, stavebnice) 15,00 eur, strava 75,- eur, lieky, výživové doplnky a návšteva lekára 15,00 eur. Na uvedené vyčíslenie neskôr navrhovateľka odkázala, s tým, že pribudli týždenné náklady na logopédiu v sume 9,- eur.

Z potvrdenia Mgr. M. M., logopedičky, špeciálnej pedagogičky zo dňa XX.XX.XXXX (č.l. 434) vyplýva, že maloletý navštevuje individuálnu logopedickú starostlivosť 1-krát týždenne. Suma na 1 vyučovaciu hodinu, ktorá trvá 45 min., je 9,- eur. Začal k nej chodiť 10.06.2015, termíny: 18.06., 23.06., 18.08., 26.08., 23.09., 30.09., 07.10., 14.10., 21.10., 28.10., 09.12..

Z odpovede zamestnávateľa odporcu - M., a.s. zo dňa 15.07.2015 (č.l. 358) vyplýva, že odporca pracuje v T. M., a.s. v S. ako K.. Štandardná pracovná doba je od 7:00 hod. do 15:00 hod., s týždenným pracovným časom 37,5 hod. týždenne. T. nie je typickým T. s pravidelnými pracovnými zmenami. Rozdelenie zmien, tzv. „harmonogram“, vypracováva na začiatku mesiaca vedúca zariadenia podľa požiadaviek zamestnancov M., a. s. Pretože rezerválny systém zostáva otvorený, objednávanie resp. rušenie akcií, má za následok zmeny v harmonograme, ktoré môžu nastať v priebehu mesiaca. Rekreačné zariadenie sa využíva na pracovné rokovania, školenia, súkromné rodinné oslavy alebo rekreačné pobyty. Väčšina objednaných akcií, pobytov, je s nocľahom. Preto je potrebné zabezpečiť aj nočnú službu. Keďže prevádzku zariadenia zabezpečuje 5 stálych zamestnancov, nočné služby sú rozdeľované podľa potreby a s prihliadnutím na možnosti jednotlivých zamestnancov. Konkrétne, odporca odpracoval v roku 2015 v mesiacoch január, marec, apríl, máj po tri nočné zmeny, vo februári a júni nočnú zmenu nemal. Z odpovede uvedeného zamestnávateľa zo dňa 10.11.2015 (č.l. 410) vyplýva, že zamestnávateľ súdu na jeho dopyt oznamuje, že v prípade, ak by odporcovi prislúchalo pracovať v nedeľu v dlhom týždni, bude jeho pracovná zmena končiť cca o 15.00 hod..

Z potvrdenia o príjme odporcu za obdobie od októbra 2013 do októbra 2015 (č.l. 411) vyplýva priemerný čistý mesačný príjem (mzda + náhrada PN) vo výške 852,48 eura.

Z potvrdenia o príjme navrhovateľky za obdobie od októbra 2013 do októbra 2015 (č.l. 413) vyplýva priemerný čistý mesačný príjem (mzda + daňový bonus) vo výške 360,73 eura.

Zo správy z referátu poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR C. zo dňa 23.11.2012 vyplýva, že navrhovateľka 14.11.2012 psychologičke uviedla, že s manželom nie je v súčasnosti schopná žiadnej (ani minimálnej) komunikácie. Zo správy z referátu poradensko-psychologických služieb U. C. zo dňa 17.09.2015 vyplýva, že rodičia na T. uviedli, že v súčasnosti sa vzájomnej konfrontácii vyhýbajú, komunikujú spolu len minimálne. V liste zo dňa 02.09.2015, doručenom T., navrhovateľka uviedla, že vzhľadom na odporcove stále urážky, klamstvá, nepravdivé obvinenia, zatiaľ by s ním ohľadom syna najradšej komunikovala formou B. alebo e-mailom, kde sa dajú veci lepšie vysvetliť.

Právom záverečnej reči navrhovateľka prostredníctvom právneho zástupcu uviedla, že tvrdia, že matka má vytvorené všetky predpoklady, aby výchovu maloletého zvládla. Treba uznať, že v tomto smere jej významne pomáhajú aj starí rodičia, pre ktorých sa táto pomoc stáva doslova potešením a nachádzajú v tom zmysel svojho života. Sú toho názoru, že práve u otca je problém so starostlivosťou, nielen vzhľadom na jeho prácu, ale s prihliadnutím aj na zdravotný stav maloletého. Matka tvrdila, že keď sa maloletý

vracia od otca, býva rozrušený a určitú chvíľu trvá, kým ho kompenzuje. Otec má pomerne slušný príjem, takže výška výživného vo výške 200,- eur, nemôže byť pre otca neprimerane zaťažujúca, práve naopak s prihliadnutím na zdravotný stav maloletého, je potrebné, aby sa otec väčšou mierou angažoval na výchove maloletého, a to práve v podobe vyššieho výživného. Navrhovateľka je toho názoru, že otec zatiaľ nepreukázal, čo maloletého doteraz naučil. Matka, ktorá sa mu venuje každý deň, mu číta rozprávky, učí ho počítat a naučila ho doteraz viacero praktických vecí.

Právom záverečnej reči odporca poukázal na prvý znalecký posudok na posúdenie duševného stavu navrhovateľky, ktorého výsledkom bol záver, že navrhovateľka trpí F. poruchou, i keď znalkyňa konštatovala, že táto choroba je t.č. u navrhovateľky v štádiu remisie, je tu stále možnosť výskytu akútnej fázy tejto choroby a toto predstavuje u navrhovateľky rizikový faktor, ktorý nie je možné opomenúť. Ďalej poukázal na konštatovanie znalkyne v rámci druhého znaleckého posudku, kde u navrhovateľky konštatovala prítomnosť znakov paranoidnej, schizoidnej a anankastickej poruchy osobnosti. Odporca má za to, že podmienka SOS vo forme zlepšenia komunikácie nie je pre nespoluprácu matky dôvodná, alebo teda nie je ju možné zohľadniť, naopak poukazujú na judikatúru súdov, v zmysle ktorej práve medzi rodičmi, ktorí nie celkom dobre komunikujú, je SOS podnetom, resp. motiváciou na to, aby spolu kooperovali a komunikovali. Pri zverení maloletého do SOS bude môcť otec venovať maloletému viac času a pozornosti ako navrhovateľka, keď otec v tzv. krátkom týždni pracuje len 2 dni do týždňa a zvyšných 5 dní je doma a môže sa teda plnohodnotne maloletému venovať, kdežto navrhovateľka pracuje 5 dní v týždni a plnohodnotne sa môže maloletému venovať len cez víkend. Pre prípad zverenia maloletého do SOS navrhujú, aby súd výživné neurčoval, avšak ak by súd dospel k záveru, že príjmové pomery rodičov sú značne rozdielne, odporca je uzročený aj so stanovením primeranej vyživovacej povinnosti.

Právom záverečnej reči kolízny opatrovník uviedol, že považujú za najväčší problém zlú komunikáciu medzi rodičmi a žiadajú, aby boli rodičia zviazaní k poradenstvu za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie, nakoľko dobrovoľne sa tomuto nepodriadili.

Podľa § 113 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom z ich manželstva na čas po rozvode.

Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine („ďalej len „ZR“), v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 24 ods. 2 ZR, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa § 24 ods. 4 ZR, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 25 ods. 1 ZR, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Podľa § 25 ods. 2 ZR, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 26 ZR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 28 ods. 1 ZR, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 43 ods. 1 ZR, maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Podľa § 62 ods. 1 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 ZR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 ZR, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 ZR, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 62 ods. 6 ZR, ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 ZR, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 37 ods. 2 písm. d) ZR, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

Nakoľko rozhodnutím tunajšieho súdu č.k. 12P/9/2012-196 zo dňa 08.10.2013 bolo manželstvo rodičov maloletého právoplatne rozvedené dňa 24.10.2013, rozsudok tunajšieho súdu č.k. 18P/64/2012-91 zo dňa 11.03.2013 stratil účinnosť, keď jeho účinnosť trvala len do právoplatnosti rozvodu uvedeného manželstva, teda účinný bol v období od jeho vykonateľnosti do 24.10.2013.

Uvedené je plne v súlade s ustálenou judikatúrou, a síce R 31/1968: „rozhodnutie o výchove a výžive maloletého dieťaťa, ktorého rodičia spolu nežijú, sa stane neúčinným právoplatnosťou rozhodnutia o rozvode manželstva“. Obdobný názor zastáva aj Najvyšší súd SR v uznesení zo 14.01.2010, sp. zn. 3

Cdo 306/2009, podľa ktorého „rozhodovacia prax súdov pripúšťa, že vydané rozhodnutie súdu o úprave výkonu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu (§ 36 ZR) sa za istých okolností stane neúčinným. K neúčinnosti tohto rozhodnutia dochádza na základe právne významných skutočností, ako sú napríklad rozvod manželstva alebo obnovenie spolužitia rodičmi maloletého (viď R 31/1968 a R 8/1982). Rozvod manželstva rodičov maloletého dieťaťa je skutočnosť, s ktorou zákon spája obligatórnu úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode (§ 24 ods. ZR), a to bez ohľadu na to, či prípadne už práva a povinnosti rodičov k maloletému dieťaťu (ne)boli upravené skorším rozhodnutím súdu alebo ich dohodou. Eventuálna skoršia úprava práv a povinností k maloletému dieťaťu (podľa § 36 ods. 1 ZR) stráca účinnosť právoplatnosťou rozhodnutia o rozvode manželstva rodičov. Rozhodnutie sa v tomto prípade stáva neúčinným od momentu, kedy nastala právna skutočnosť spôsobujúca neúčinnosť tohto rozhodnutia.“

Pokiaľ ide o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností navrhovateľky a odporcu k maloletému C. na čas po rozvode, súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že v najlepšom záujme maloletého C. bude jeho zverenie do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov (odôvodnené nižšie). Avšak z dôvodu, že maloletý je od právoplatnosti rozvodu doposiaľ fakticky v osobnej starostlivosti navrhovateľky, bolo potrebné túto skutočnosť zohľadniť. Preto bolo potrebné vo výroku I. na obdobie po právoplatnosti rozvodu, t.j. od 24.10.2013, zveriť maloletého do osobnej starostlivosti navrhovateľky, čím sa potvrdil existujúci stav od rozvodu rodičov, pričom takáto úprava bude platná do právoplatnosti tohto rozsudku, po ktorom dátume bude maloletý zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

Súd zároveň rozhodol vo výroku I. tak, že obaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach, keďže zastupovanie dieťaťa navonok je právo konať za dieťa s právnymi účinkami, ktoré je odrazom práva rodičov o dieťaťi rozhodovať, pričom zásadne v bežných veciach môže rozhodovať každý z rodičov samostatne. V iných než bežných veciach, ktoré zákon v ustanovení § 35 ZR nazýva podstatné veci, sú rodičia povinní sa dohodnúť, pričom pokiaľ sa nedohodnú, rozhodne na návrh jedného z rodičov súd. Správa majetku dieťaťa predstavuje právo rodiča obhospodarovať majetok dieťaťa v súlade s jeho záujmami. Aj toto právo patrí obom rodičom pokiaľ sú známi a žijú a nebolo im súdom zasiahnuté do spôsobilosti na právne úkony, ani do výkonu rodičovských práv a povinností. Nakoľko v zásade platí, že obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, keď zároveň súd u žiadneho z rodičov nezistil dôvody, pre ktoré by bolo potrebné jeho rodičovské práva a povinnosti v tomto smere obmedziť, vo výroku I. zároveň rozhodol o zastupovaní a spravovaní majetku maloletého v bežných veciach každým z rodičov.

Pokiaľ ide o výšku výživného odporcu na maloletého počas obdobia zverenia maloletého do osobnej starostlivosti navrhovateľky, súd mal z vykonaného dokazovania za to, že výška výživného zodpovedajúca ako potrebám maloletého, tak aj možnostiam a schopnostiam odporcu, a tiež navrhovateľky, je u odporcu vo výške 170,- eur mesačne, preto určil vo výroku II. výšku vyživovacej povinnosti odporcu voči maloletému v tejto výške, ktoré výživné je odporca povinný platiť vopred k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci až do právoplatnosti tohto rozsudku.

Pri určení výživného na čas po rozvode počas trvania osobnej starostlivosti navrhovateľky o maloletého súd porovnal okolnosti dôležité pre určenie výživného, a to v čase skoršieho rozhodnutia vydaného v konaní tunajšieho súdu o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas do rozvodu (rozsudok č.k. 18P/65/2012-91 zo dňa 11.03.2013), ako aj nového rozhodnutia (ku dňu 25.10.2013) a zisťoval, či sa podstatne zmenili a či ide o zmenu, ktorá je spôsobilá privodiť potrebu inej výšky vyživovacej povinnosti. Súd mal za to, že od ostatnej úpravy výživného v konaní sp.zn. 18P/65/2012 rozsudkom zo dňa 11.03.2013 došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletého, a to od 01.09.2013, kedy maloletý nastúpil do materskej školy, čo je dôvodom pre zmenu výšky vyživovacej povinnosti otca voči maloletému od 24.10.2013 (t.j. od právoplatnosti rozvodu rodičov). Zároveň prišlo aj k zvýšeniu čistého príjmu odporcu oproti skoršiemu rozsudku zo sumy cca 827,78 eura mesačne (č.l. 87 tohto spisu a č.l. 27 sp.zn. 18P/64/2012) na sumu 852,48 eura a k zvýšeniu čistého príjmu navrhovateľky oproti skoršiemu rozsudku zo sumy 194,70 eura mesačne vo forme rodičovského príspevku (č.l. 34 sp.zn. 18P/64/2012) na sumu 360,73 eura mesačne.

Nástup maloletého do materskej školy so sebou prináša zvýšené náklady, konkrétne poplatky za obedy, školné, ZRPŠ, zvýšené výdavky na ošatenie, náklady na hygienické potreby do MŠ, a iné pomôcky, pričom táto zmena je v súdnej praxi považovaná za dôvod na prehodnotenie výšky výživného na

maloleté dieťa. V záujme zabezpečenia potrebnej výživy maloletého preto bolo, aby sa na nej vo zvýšenej miere podieľal odporca vyšším výživným, než sumou 150,00 eur mesačne. Hoci sa oproti predchádzajúcemu rozsudku zvýšil okrem príjmu odporcu, aj príjem navrhovateľky, súd prihliadol na skutočnosť, že nástupom do zamestnania sa zvýšili aj jej osobné výdavky z dôvodu vyšších nárokov napr. na obliekanie oproti času rodičovskej dovolenky.

Za odôvodnené náklady na maloletého súd považoval náklady v celkovej výške cca 215,00 eur, z toho cca 44,57 eura mesačne na MŠ (keď náklady na stravné 32,34 eura, školné 15,00 eur, ZRPŠ 4,00 eurá, hygienické potreby 2,14 eura je potrebné prepočítať na 12 mesiacov, keďže vynakladané sú iba 10 mesiacov v roku, t.j. $53,48 \times 10 / 12$), 40,- eur mesačne na oblečenie, 10,- eur mesačne na osobnú hygienu, 20,- eur mesačne na bývanie (voda, pranie, iné), 15,- eur mesačne na hračky, knižky, DVD, 75,- eur mesačne na stravu, 10,- eur mesačne na lieky.

Súd neuznal za odôvodnené náklady na dopravu, keď tieto neboli preukázané, a zároveň tieto nepovažoval ani za dôvodné, pretože vzdialenosť medzi bydliskom matky a maloletého a predškolským zariadením je prekonateľná chôdzou. Za primerané považuje súd náklady na oblečenie maloletého vo výške 40,- eur mesačne, keď náklady vo výške 73,00 eur považuje za nadhodnotené pri chlapcovi jeho veku, keď zároveň sa ráta s výdavkami iba na oblečenie v jesenných a zimných mesiacoch, a tieto sa vyčísľujú ako pravidelné mesačné, pričom výdavky na oblečenie v letných mesiacoch bývajú oveľa nižšie. Zároveň má súd za to, že niektoré položky boli nadhodnotené, pokiaľ ide o počet kusov oblečenia jedného druhu (zimná obuv, šál, čiapka, oteplené nohavice, všetko 3x). Sumu 40,- eur mesačne na oblečenie súd považuje za primeranú aj s prihliadnutím na vek maloletého a s prihliadnutím na náklady na celoročné odievanie. Náklady na osobnú hygienu maloletého dieťaťa 23,30 eur považoval súd tiež za nadhodnotené, keď jednak neboli preukázané v uvedenej výške a zároveň súd za primerané pre chlapca vo veku maloletého považuje náklady vo výške 10,- eur mesačne na bežné hygienické potreby, keď potreba špeciálnych prípravkov nebola preukázaná, pričom hygienické potreby sa navyše nekupujú každý mesiac. Náklady na pranie oblečenia, teplú a studenú vodu považoval súd za primerané, keď maloletý sa musí podieľať na nákladoch na bývanie spolu s ostatnými členmi domácnosti, a to nielen pokiaľ ide o náklady na vodu. Rovnako za primerané považoval súd náklady na vzdelávanie, zahŕňajúce hračky, knižky a DVD. Náklady na stravu podľa názoru súdu rovnako zodpovedajú realite, keď po prepočítaní ide o sumu 2,50 eura denne, ktorá suma predstavuje v pracovnom týždni náklady na raňajky a večere, pretože obedy má maloletý v MŠ, cez víkend aj na obedy, avšak v prípade stravovania sa viacerých členov rodiny sú náklady na stravu nižšie, čo uvedené zohľadňuje. Náklady na lieky, doplnky a lekára považoval súd za primerané vo výške 10,- eur mesačne, keď maloletý máva iba bežné ochorenia, nebolo preukázané pravidelné užívanie liekov a doplnkov celoročne.

Náklady na logopédiu pribudli až od júna 2015, preto nie je možné tieto náklady zohľadniť pri určovaní výživného za obdobie od konca októbra 2013 do decembra 2015, pretože, ak aj tieto náklady medzičasom pribudli, nešlo o náklady v takej výške, ktorá by predstavovala podstatnú zmenu pomerov a zmenu výšky výživného od júna 2015. Ak totiž maloletý v období od 18.06.2015 do 09.12.2015 (25 týždňov) navštívil logopedičku 11x, z uvedeného vyplýva, že maloletý priemerne navštevuje logopedičku 2x do mesiaca (s prihliadnutím na možnosti vynechania hodiny pre chorobu, dovolenku a pod.), z čoho vyplývajú náklady na logopédiu 18,- eur mesačne (2x 9,- eur), ktorá suma nespôsobuje podstatnú zmenu pomerov a súd ju zohľadnil až pri určovaní výživného od právoplatnosti tohto rozsudku.

Výšku výživného uloženého odporcovi v sume 170,00 eur mesačne považuje súd za primeranú možnostiam odporcu, ktorého čistý príjem predstavoval v období od októbra 2013 do októbra 2015 priemerne 852,48 eura mesačne, s prihliadnutím na skutočnosť, že má iba jednu vyživovaciu povinnosť voči maloletému, ako aj na ním uvádzané výdavky na bývanie do výšky 200,00 eur mesačne, ako aj s prihliadnutím na ostatné jeho životné náklady. Zároveň súd poukazuje na to, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni toho rodiča, ktorého životná úroveň je vyššia, pričom v tomto prípade je to životná úroveň odporcu.

Výška výživného 170,00 eur mesačne pritom predstavuje cca 20% z čistej mzdy 852,48 eura, keď za primerané výživné sa v súdnej praxi považuje výživné predstavujúce 20 - 25 % z čistého mesačného príjmu rodiča na všetky jeho vyživovacie povinnosti. S prihliadnutím na skutočnosť, že ide o maloleté dieťa navštevujúce MŠ, a teda je predpoklad, že náklady na maloletého sa budú zvyšovať, stanovil súd výživné na dolnej hranici, aby tak zostal priestor pre zvýšenie výživného na maloleté dieťa v

budúcnosti. Zároveň má súd za to, že pri stanovenej výške výživného odporcu 170,- eur mesačne budú spolu s prídavkami na dieťa 23,52 eura mesačne a výživnom zo strany navrhovateľky v zostávajúcej potrebnej výške (cca 22,00 eur) pokryté všetky odôvodnené mesačné náklady na maloletého. K finančnej povinnosti matky prispievať na výživu maloletého súdu uvádza, že táto je tiež povinná sa finančne podieľať na výžive maloletého, nakoľko sa o maloletého už nestará celodenne, ako tomu bolo počas materskej a rodičovskej dovolenky, ale je zamestnaná a s príjmom. Avšak s poukazom na to, že je maloletý v jej osobnej starostlivosti, ako aj s prihliadnutím na výšku príjmu navrhovateľky, a jej zvýšené potreby v súvislosti s návratom do zamestnania, za primeranú výšku výživného z jej strany považoval súd sumu cca 22,00 eur mesačne. Súdom určená výška vyživovacej povinnosti odporcu voči maloletému je podľa názoru súdu zodpovedajúca odôvodneným potrebám maloletého, ako aj možnostiam a schopnostiam odporcu, s prihliadnutím na to, že má vyživovaciu povinnosť iba voči maloletému.

Uvedené výživné je odporca povinný až do právoplatnosti tohto rozsudku platiť vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred k rukám navrhovateľky, ktorý termín splatnosti výživného bol stanovený aj v rozsudku upravujúcom výkon rodičovských práv a povinností k maloletému na čas do rozvodu.

Za obdobie od právoplatnosti rozvodu (24.10.2013) do 31.12.2015 vznikol odporcovi nedoplatok na zročnom výživnom v sume 355,12 eura, keď za obdobie od 24.10.2013 do 31.12.2015 mal odporca na výživnom zaplatiť spolu sumu 4.463,84 eura (za október 2013 vo výške 43,84 eura (8 dní x 5,48 eura/1 deň (5,48 eura = 170/31 dní v mesiaci október)) a za ďalšie mesiace od novembra 2013 do decembra 2015 vo výške 170,- eur za každý mesiac, t.j. 26x 170,- eur), pričom odporca na výživnom zaplatil, prípadne bolo matke titulom bežného výživného poukázané súdnym exekútorom, celkom suma 4.108,72 eura (za október 2013 od odporcu suma 38,72 eura (8 dní x 4,84 eura/1 deň (4,84 eura = 150/31 dní v mesiaci október)), za november 2013 od odporcu suma 150,- eur, za december 2013 od odporcu suma 150,- eur, za január 2014 od odporcu suma 150,- eur, za február 2014 od odporcu suma 150,- eur, za marec 2014 od odporcu suma 150,- eur, za apríl 2014 od odporcu suma 150,- eur, za máj 2014 od odporcu suma 150,- eur, za jún 2014 od odporcu suma 150,- eur, za júl 2014 suma 0,- eur, za august 2014 od odporcu suma 150,- eur, za september 2014 od odporcu suma 150,- eur, za október 2014 od odporcu suma 150,- eur, za november 2014 od odporcu suma 150,- eur, za december 2014 od odporcu suma 150,- eur, za január 2015 suma 0,- eur, za február 2015 od odporcu suma 50,- eur a od súdneho exekútora suma 150,- eur, za marec 2015 suma 0,- eur, za apríl 2015 od odporcu suma 80,- eur, za máj 2015 od odporcu suma 80,- eur a od súdneho exekútora suma 150,- eur, za jún 2015 od odporcu suma 80,- eur a od súdneho exekútora suma 150,- eur, za júl 2015 od odporcu suma 80,- eur a od súdneho exekútora suma 150,- eur, za august 2015 od odporcu suma 80,- eur, za september 2015 od odporcu suma 80,- eur a od súdneho exekútora suma 300,- eur, za október 2015 od odporcu suma 80,- eur a od súdneho exekútora suma 150,- eur, za november 2015 od odporcu suma 80,- eur a od súdneho exekútora suma 150,- eur, za december 2015 od odporcu suma 80,- eur a od súdneho exekútora suma 150,- eur. Z uvedeného vyplýva rozdiel vo forme nedoplatku odporcu celkom vo výške 355,12 eura (4.463,84 - 4.108,72).

Uvedená výška nedoplatku vyplýva z výpisov z účtu predložených odporkyňou (č.l. 446 - 471 a 479), ako aj z potvrdení banky predložených odporcom (č.l. 475 a 476). Hoci odporca vo svojom prehľade platieb uvádzal aj platbu výživného vo výške 80,- eur za marec 2015, uvedená platba nebola ničím preukázaná, keď z potvrdenia banky na č.l. 476 nevyplýva. Súd pri určení nedoplatku vychádzal okrem priamych platieb odporcu navrhovateľke iba z tých súm, ktoré boli súdnym exekútorom preukázateľne poukázané na účet navrhovateľky, nakoľko až po pripísaní na jej účet je možné plnenia považovať za plnenia titulom výživného.

Súd stanovil zročné výživné ku dňu 31.12.2015, keďže dokazovanie bolo skončené ku dňu 14.01.2016, kedy ešte nebolo splatné výživné za január 2016, pričom pojednávanie bolo odročené za účelom vyhlásenia rozsudku na 04.02.2016, preto nebolo možné určiť nedoplatok do konca januára 2016. Súd však dodáva, že stanovením nedoplatku výživného ku dňu 31.12.2015 nebude maloletý na výživnom vo výške 170,- eur za mesiac január 2016 žiadnym spôsobom ukrátený.

Podľa § 160 ods. 1 OSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže

vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Nedoplatok odporcu na zročnom výživnom na maloletého za obdobie od 24.10.2013 do 31.12.2015 v celkovej výške 355,12 eura súd vzhľadom na výšku nedoplatku povolil vo výroku III. odporcovi zaplatiť v primeraných splátkach po 30,- eur mesačne k rukám navrhovateľky spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Pokiaľ ide o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po právoplatnosti tohto rozsudku, súd dospel k záveru, že zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov bude v najlepšom záujme maloletého a budú tak lepšie zabezpečené jeho potreby, ako by to bolo v prípade jeho zverenia do výlučnej starostlivosti navrhovateľky.

Zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti znamená zveriť dieťa do starostlivosti striedavo jednému a druhému rodičovi na presne stanovené časové obdobie. Ideálnym prípadom je dohoda rodičov o takejto forme starostlivosti o dieťa, avšak ani v prípade, že záujem o striedavú starostlivosť prejaví len jeden z rodičov, nie je to automaticky dôvod na vydanie zamietavého rozhodnutia. Aj v uvedenom prípade súd musí skúmať, či bude striedavá starostlivosť v najlepšom záujme dieťaťa.

Hmotnoprávnymi podmienkami pre nariadenie striedavej osobnej starostlivosti sú spôsobilosť oboch rodičov dieťa vychovávať, záujem oboch rodičov o osobnú starostlivosť a najmä, striedavá osobná starostlivosť musí byť v záujme maloletého dieťaťa. Súd musí prihliadnuť na citové väzby dieťaťa, jeho vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a schopnosť rodičov dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa. Predpokladom pre nariadenie striedavej osobnej starostlivosti je, že musia byť lepšie zaistené potreby dieťaťa, ako je tomu pri osobnej starostlivosti len jedného z rodičov. Ďalším nevyhnutným predpokladom je, že striedavá osobná starostlivosť musí vyhovovať osobnosti dieťaťa. V tejto súvislosti je nutné skúmať dôvody a vyhodnotiť ich ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa.

V prvom rade súd potrebuje zdôrazniť, že striedavá osobná starostlivosť je považovaná za najvhodnejšiu formu starostlivosti o maloleté dieťa, pričom zo znenia § 24 ods. 2 ZR je zrejmé, že má prednosť pred zverením dieťaťa do starostlivosti len jedného z rodičov, ak je splnená podmienka, že bude v záujme maloletého dieťaťa. Striedavá osobná starostlivosť vyjadruje skutočnosť, že dieťa potrebuje nielen matku, prípadne nielen otca, ale potrebuje oboch rodičov a že pre maloletého je najlepšie, ak má rovnocenný vzťah s oboma rodičmi, a ak sa obaja rodičia podieľajú na jeho výchove.

Súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že obaja rodičia sú spôsobilí maloletého vychovávať, keď znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že výchovný potenciál rodičov je rovnaký, pričom u každého z nich sú ako pozitíva, tak i výchovné riziká (ktoré sú u každého - ako znalkyňa podotkla), medzi oboma rodičmi a maloletým je porovnateľný vzťah. Zároveň bolo pri znaleckom vyšetrení preukázané, že maloletý, ktorý je v súčasnosti v osobnej starostlivosti navrhovateľky, verbálne aj neverbálne preferuje odporcu a jeho starostlivosť, domáha sa jeho prítomnosti, bývania u neho, na separáciu od neho reagoval negatívne. Súd má za to, že v záujme zdravého vývinu maloletého je, aby sa na jeho výchove podieľali obaja rodičia rovnakým dielom, nakoľko bolo v konaní preukázané, že dôvody zvýšenej agresivity maloletého je potrebné hľadať, nie u odporcu, ale vo výchovnom pôsobení navrhovateľky, ktorá sa o maloletého prevažne stará, keď tiež negatívne ladenie v domácnosti navrhovateľky proti odporcovi môže podľa znalkyne ústiť do predmetných prejavov správania maloletého. Hoci navrhovateľka v konaní spochybňovala výchovné prostredie otca, znaleckým dokazovaním nebolo preukázané, že by zdieľanie fotografií založených v spise akokoľvek ovplyvnilo výchovné pôsobenie odporcu na maloletého. Nebolo preukázané znalecky ani inak, že by sa otec okrem toho, že na facebooku zdieľal fotografie obsiahnuté v spise, prejavoval spôsobom typickým pre niektoré z radikálnych hnutí, že by negatívne vplýval na maloletého, pričom uvedené bolo predmetom znaleckého dokazovania. Naopak, znalkyňa ako v znaleckom posudku, tak na pojednávaní poukázala na to, že (ako už bolo vyššie uvedené), dôvody zvýšenej agresivity maloletého je potrebné hľadať vo výchovnom pôsobení matky, ktoré prostredie je zároveň voči otcovi maloletého negatívne naladené. Z uvedeného sa súdu podáva záver, že výchova matky v súčinnosti s jej rodičmi je nepostačujúca a je potrebné zapojiť do výchovy maloletého i otca. Súd zároveň poukazuje na to, že je všeobecne známe,

že pre chlapca je cca od 6 roku veku dôležitejšia pri výchove prítomnosť otca, od ktorého veku majú otcovia na chlapcov väčší vplyv ako matky, pričom maloletý sa k tomuto veku výrazne blíži. Pokiaľ ide o výchovné riziká, tieto sú podľa názoru znalkyne, s ktorým názorom sa súd stotožňuje, u oboch rodičov - u otca je to spomínaná sebaapropagácia na sociálnej sieti, u matky zasa prítomnosť náznakov paranoidnej, schizoidnej a anankastickej poruchy osobnosti v spojení s jej psychickým ochorením (ako aj v spojení s tým, že práve počas zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti sa zvýšila agresivita maloletého), preto nemá podľa názoru súdu ani jeden z rodičov výrazne lepšie výchovné kompetencie. Rodičia sa navzájom obviňovali zo slabej starostlivosti o zdravie maloletého, k čomu súd uvádza, že mal za preukázané, že obaja rodičia sa o zdravotný stav maloletého primerane starajú, nebolo preukázané zanedbávanie zdravotnej starostlivosti o maloletého ani zo strany jedného z rodičov, táto je primárne zabezpečovaná zo strany navrhovateľky (čo je pochopiteľné, nakoľko má maloletého vo svojej osobnej starostlivosti), pričom odporca absolvoval s maloletým urologické vyšetrenie a zároveň podľa vyjadrenia klinickej psychologičky W. F. Q., W.č.l. 395) odporca sa zaujímal o informácie ohľadom stavu maloletého. Prechladnutie maloletého po stretnutí s odporcom súd nepovažuje za tak závažnú skutočnosť, z ktorej by bolo možné konštatovať, že odporca nie je schopný riadne zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého.

Zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov považoval súd za odôvodnené aj s poukazom na to, že hoci navrhovateľkino psychické ochorenie jej v súčasnosti nebráni v riadnej starostlivosti o maloletého a nijako ju neobmedzuje, ide o ochorenie nevyliciteľné, ktorého vývoj sa nedá predpovedať, a nie je možné vylúčiť zopakovanie akútnej fázy (hoci je samozrejmé želanie, aby sa tak nestalo). Je potom v záujme maloletého, aby bol medzi ním a odporcom vytvorený taký vzťah, ako medzi maloletým a navrhovateľkou (znalkyňa poukázala na to, že keď uviedla, že vzťah medzi odporcom a maloletým je zachovaný, nejde o optimum, ale iba o minimum), aby v prípade zhoršenia zdravotného stavu navrhovateľky automaticky prevzal starostlivosť o maloletého odporca. Nie je dôvod, aby v uvedenom prípade prevzali starostlivosť o maloletého rodičia navrhovateľky, ako tomu bolo v roku 2012, keď je tu druhý spôsobilý rodič.

Súd ďalej poukazuje na nález ÚS SR sp.zn. II. ÚS 97/2013-67 zo dňa 10.07.2013, podľa ktorého „Súd je povinný v zmysle čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, § 43 ods. 1 zákona o rodine, resp. § 100 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku v konaní o zverenie detí zisťovať, či deti boli s ohľadom na ich vek a rozumovú vyspelosť schopné vyjadriť samostatne svoj názor, či vôbec a v kladnom prípade z akých zdrojov ich názory zisťoval a či a akým spôsobom prihliadol na ich prípadné názory.“ V súlade s § 43 ods. 1 ZR bol zisťovaný názor maloletého, pričom tento bol s prihliadnutím na jeho vek zisťovaný v rámci vyšetrenia u znalkyne W.j, a nie pred súdom. U znalkyne sa maloletý vyjadril tak, že chce bývať s otcom, keď zároveň v teste rodinného systému FAST maloletý neverbálne vyjadril bližší vzťah k otcovi, prejavoval voči nemu výrazný príklon a pri odlúčení od otca reagoval negatívne. Hoci názor maloletého vzhľadom k jeho veku nemôže byť jediným kritériom pre posúdenie vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti, súd konštatuje, že nie je možné opomíňať citové potreby maloletého, pričom z prejavov maloletého je zrejmé, že má k otcovi výrazný citový vzťah, ktorý je potrebné saturovať pre zdravý emocionálny vývoj maloletého. Aj z tohto dôvodu považoval súd striedavú osobnú starostlivosť o maloletého za najvhodnejšiu formu starostlivosti.

Zároveň súd poukazuje na to, že znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že navrhovateľka je výrazne negatívne naladená voči odporcovi, čo dovoľuje konštatovať, že môže z jej strany dochádzať k (možno nevedomému, ale znalkyňa pripustila aj vedomé) negatívne ovplyvňovaniu vzťahu maloletého k otcovi. Z vyjadrení navrhovateľky u znalkyne „najlepšie by bolo, keby sa s otcom maloletý stretával minimálne“ (č.l. 312), „nenávidí bývalého muža“, „najväčšiu zlosť má, keď si spomenie na bývalého muža a rodinu“ (č.l. 313), ako aj zo skutočnosti, že navrhuje pomerne úzky styk odporcu so synom, má súd za to, že navrhovateľka si neuvedomuje alebo nechce uvedomiť dôležitosť otca pre zdravý vývin maloletého, a že zverenie maloletého do výlučnej starostlivosti navrhovateľky by mohlo dôjsť k narušeniu vzťahu medzi otcom a synom práve v období, kedy začína byť otec pre maloletého dôležitejšou osobou pri výchove ako matka. Atmosféra u navrhovateľky, ktorá je negatívne naladená voči otcovi maloletého, zároveň podľa znalkyne môže ústiť do predmetných prejavov správania maloletého, čo podľa názoru súdu rovnako kontraindikuje zverenie maloletého do výlučnej starostlivosti navrhovateľky.

Pokiaľ ide o praktické otázky striedavej osobnej starostlivosti, bydliská oboch rodičov sú v relatívnej blízkosti, ako aj v blízkosti materskej školy a neskôr základnej školy maloletého. Podmienky u oboch rodičov boli prešetrené kolíznym opatrovníkom, ktorý ich považoval u oboch za vhodné pre maloleté dieťa. Ak sa stalo, že odporca nevyužil svoje právo na stretnutie so synom (vid'. poznámky navrhovateľky dokladané v priebehu konania), bolo tomu tak z pracovných dôvodov, čo matka nespochybnila. V prípade zverenia maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, tak ako navrhovateľke so starostlivosťou o maloletého vypomáhajú jej rodičia, môžu odporcovi v prípade potreby vypomôcť so starostlivosťou jeho rodičia. Súd pritom poukazuje na skutočnosť, že matka sa v priebehu konania často vyjadrovala v množnom čísle, z čoho je zrejmé, že výraznou pomocou navrhovateľke pri výchove a starostlivosti o maloletého sú jej rodičia. Uvedené zvýraznil jej právny zástupca v záverečnej reči, kedy uviedol, že navrhovateľke „významne pomáhajú aj starí rodičia, pre ktorých sa táto pomoc stáva doslova potešením a nachádzajú v tom zmysel svojho života“. Zároveň znalkyňa z vyšetrenia zistila (č.l. 313), že navrhovateľka prenáša rodičovské kompetencie na svojich rodičov. Súd má za to, že tak ako navrhovateľke pomáhajú v prípade potreby jej rodičia, rovnako môžu pomôcť rodičia odporcu jemu, ak bude pracovne vyťažovaný, keď výpomoc starých rodičov v súčasnej dobe nie je ničím nezvyčajným aj v kompletných rodinách. Zároveň súd poukazuje na vyjadrenie zamestnávateľa odporcu v liste zo dňa 15.07.2015 (č.l. 358), kde uviedol, že rozdelenie zmien sa vypracováva na začiatku mesiaca, pričom nočné služby sú rozdeľované podľa potreby a s prihliadnutím na možnosti jednotlivých zamestnancov, ako aj na jeho vyjadrenie v liste zo dňa 10.11.2015 (č.l. 410), kde uviedol, že v prípade, že by odporcovi prislúchalo pracovať v nedeľu v dlhom týždni, bude jeho pracovná zmena končiť cca o 15.00 hod., z čoho je zrejmé, že zamestnávateľ odporcu je ústretový, že pri vypracúvaní harmonogramu prihliada na možnosti zamestnancov a odporca tak bude schopný si v prípade potreby vymeniť zmenu s kolegom, ako to sám deklaroval.

Hoci v zásade treba súhlasiť s tým, že nedostatočnú komunikáciu medzi rodičmi je možné chápať ako prekážku pre nariadenie striedavej osobnej starostlivosti, súd má za to, že je potrebné prihliadať na všetky okolnosti prejednávaneho prípadu. V tu prejednávanej veci súd dospel k záveru, že nariadenie striedavej osobnej starostlivosti až po odstránení problémov v komunikácii rodičov by mohlo viesť k tomu, že by vhodné podmienky pre takúto formu starostlivosti nenastali nikdy, nakoľko z celého konania je zrejmé, že navrhovateľka komunikáciu s odporcom odmieta, a to už viac ako 3 roky (vid' správu z RPPS na č.l. 65), kde 23.11.2012 uviedla, že s odporcom nie je schopná žiadnej (ani minimálnej) komunikácie. Uvedené vyplýva i z vyšetrenia u znalkyne dňa 07.02.2015 (č.l. 312), kde navrhovateľka uviedla, že sa s odporcom „vôbec nechce rozprávať, ani v záujme maloletého, u nej má všetko, čo potrebuje, najlepšie by bolo, keby sa s otcom maloletý stretával minimálne“. Znalkyňa na pojednávaní tiež vyjadrila obavu, že v prípade zverenia maloletého do výlučnej starostlivosti navrhovateľky, nebude táto motivovaná ku komunikácii s odporcom.

Súd preto dospel k záveru, že napriek problémom v komunikácii medzi rodičmi, prevažujú vyššie uvádzané dôvody pre zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti (potreba výchovného pôsobenia aj zo strany otca, citové potreby maloletého, ochorenie navrhovateľky), a preto je potrebné odstraňovať problémy s nedostatočnou komunikáciou popri zverení maloletého do striedavej osobnej starostlivosti. V súvislosti s tým súd poukazuje na vyjadrenie znalkyne, že „pokiaľ bude komunikácia medzi rodičmi zlá (čo v súčasnosti je - pozn. súdu), akákoľvek forma starostlivosti o maloletého môže viesť k narušeniu jeho vývinu, minimálne destabilizácii“. Z uvedeného je zrejmé, že riziká nedostatočnej komunikácie nie je možné vzťahovať iba k striedavej osobnej starostlivosti, ale sú prekážkou pre akúkoľvek formu starostlivosti, pričom však súd o niektorej z foriem starostlivosti rozhodnúť musí. Ak teda nedostatočná komunikácia bráni akejkoľvek forme starostlivosti a zároveň nič iné nebráni striedavej osobnej starostlivosti, pričom súd má za preukázané, že práve zverením maloletého do striedavej osobnej starostlivosti budú najlepšie zabezpečené potreby maloletého dieťaťa, jeho zdravý fyzický a psychický vývoj, nevidí dôvod túto formu starostlivosti neurčiť.

Súd poukazuje na nález Ústavného súdu ČR sp.zn. I. ÚS 2661/2010, podľa ktorého „nemožno vylúčiť, že práve medzi rodičmi, ktorí nie celkom dobre komunikujú, je striedavá starostlivosť podnetom na motiváciu na to, aby sa snažili spolu čo najviac kooperovať. Striedavá starostlivosť núti rodiča, ktorý nebol tejto forme naklonený a na ktorého strane chýba ochota komunikovať, aby svoje správanie zmenil.“ Nakoľko matka už viac ako 3 roky s otcom riadne nekomunikuje, pričom komunikáciu odmieta (vid'. vyšetrenie u znalkyne - č.l. 312), má súd za to, že v súlade s nálezom ÚS ČR je dôvodné nariadenie striedavej osobnej starostlivosti za súčasného uloženia výchovného opatrenia za účelom odstraňovania

tejto prekážky. Súd neuznal obranu matky, že bude komunikovať s odporcom iba za určitých podmienok (ospravedlnenie), pretože i keby navrhovateľka vnímala komunikáciu odporcu ako urážlivú a nevhodnú, musí si uvedomiť, že sa jej vyhýbať nemôže, pretože komunikácia medzi rodičmi je nevyhnutným predpokladom pre zabezpečenie zdravého vývoja ich spoločného maloletého syna.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov zveril súd vo výroku IV. maloleté dieťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, dospejúc z vykonaného dokazovania k záveru, že boli naplnené podmienky ustanovenia § 24 ods. 2 ZR, a síce že obaja rodičia sú spôsobilí dieťa vychovávať, obaja rodičia majú o osobnú starostlivosť o maloletého záujem, jeden z rodičov navrhuje striedavú osobnú starostlivosť, pričom zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je v jeho záujme a takto budú lepšie zaistené jeho potreby ako výchovné, tak i citové. Pokiaľ ide o intervaly, za optimálne vzhľadom k veku maloletého považoval súd striedanie po týždni, keď určenie párneho a nepárneho týždňa pre toho ktorého rodiča vyplýva zo skôr nariadeného predbežného opatrenia, z ktorého je zrejmé, že odporcov krátky týždeň je týždňom nepárnym, preto súd určil starostlivosť navrhovateľky na týždeň páry a starostlivosť odporcu na týždeň nepáry. Vo výroku IV. zároveň rozhodol o zastupovaní a spravovaní majetku maloletého v bežných veciach každým z rodičov, nakoľko obaja rodičia sú k tomuto spôsobilí, pričom v prípade nie bežných vecí bude potrebná dohoda oboch rodičov.

Súd však považuje za potrebné uviesť, že otec si musí byť vedomý toho, že zverenie maloletého do jeho osobnej starostlivosti nie je jeho oprávnením, ako tomu bolo v prípade úpravy styku s maloletým, ale jeho povinnosťou, pričom musí urobiť všetko pre to, aby túto osobnú starostlivosť v danom intervale jedného týždňa realizoval, inak by bol odôvodnený prípadný neskorší návrh matky na zrušenie striedavej osobnej starostlivosti, ak sa preukáže, že táto sa v skutočnosti nerealizuje.

Keďže preukázané čisté mesačné príjmy navrhovateľky a odporcu nie sú v porovnateľnej výške, nakoľko odporca má čistý mesačný príjem vo výške dvojnásobku čistého mesačného príjmu navrhovateľky, súd mal za to, že je potrebné určiť výživné odporcu na maloletého počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Súd pritom poukazuje na znenie ustanovenia § 62 ods. 6 ZR, z ktorého je zrejmé, že neurčenie výživného počas striedavej osobnej starostlivosti nie je pravidlom, ale len možnosťou s prihliadnutím na okolnosti prípadu. V tu prejednávanej veci dospel súd k záveru, že určenie výživného odporcovi je dôvodné, vzhľadom k rozdielom medzi čistým mesačným príjmom odporcu (852,48 eura) a navrhovateľky (360,73 eura).

Výživné odporcu stanovil súd vo výroku V. rozsudku, a to vo výške 50,00 eur mesačne, ktoré výživné súd považuje za primerané možnostiam a schopnostiam odporcu, ako aj nákladom na maloletého, a postačujúce na to, aby bola navrhovateľka počas času, keď bude mať maloletého vo svojej osobnej starostlivosti, schopná spolu s finančným podieľaním sa na výžive maloletého zo svojho príjmu a prídavkov na dieťa uhrádzať náklady na maloletého počas zabezpečovania starostlivosti o neho. Za odôvodnené náklady na maloletého súd považoval, ako bolo už vyššie uvedené, náklady v celkovej výške cca 215,00 eur, ku ktorým pripočítal náklady na logopédiu v sume 16,- eur mesačne, čo spolu predstavuje sumu 231,- eur mesačne. Ak sa od tejto sumy odráta prídavok na dieťa vo výške 23,52 eura, na zvyšnej sume by sa mali obaja rodičia podieľať v polovici, t.j. sumou cca 105,- eur. Nakoľko však príjem navrhovateľky predstavuje cca polovicu príjmu odporcu, je potrebné, aby v približne polovici na ňu pripadajúcich nákladov sa na týchto podieľal odporca aj počas doby, kedy bude maloletý v starostlivosti navrhovateľky, keď súd poukazuje na to, že na nákladoch sa majú rodičia podieľať podľa svojich možností, ktoré sú u rodičov rozdielne. Takto budú náklady na maloletého vykryté tak, že budú hradené z prídavku na dieťa v sume 23,52 eura, z výživného odporcu 155,- eur (105,- eur + 50,- eur) a z výživného navrhovateľky v sume 55,- eur.

Pokiaľ ide o osobnú starostlivosť rodičov o maloletého počas letných prázdnin, prípadne o styk druhého rodiča s dieťaťom v tomto období, súd toto obdobie osobitne neupravoval, nakoľko týždňové intervaly osobnej starostlivosti považuje za primerané aj pre letné obdobie, pretože umožňujú každému z rodičov stráviť s maloletým i prípadnú dovolenku, pričom interval odlúčenia maloletého od druhého rodiča na týždeň považoval súd za optimálny aj vzhľadom k veku maloletého.

Pokiaľ ide o vianočné a novoročné sviatky, súd vo výroku VI. upravil počas striedavej osobnej starostlivosti styk rodiča, ktorý v uvedenom čase nebude mať maloletého vo svojej starostlivosti, s maloletým, aby tak bolo zabezpečené spravodlivé trávenie sviatočných dní ako maloletému, tak obom

rodičom. Navrhovateľka je potom oprávnená stretávať sa s maloletým (ak bude maloletý v osobnej starostlivosti odporcu) počas vianočných a novoročných sviatkov každý párný rok od 24.12. od 9.00 hodiny do 25.12. do 9.00 hodiny, každý nepárny rok od 25.12. od 9.00 hodiny do 26.12. do 18.00 hodiny, každý párný rok od 26.12. od 18.00 hodiny do 28.12. do 18.00 hodiny, každý nepárny rok od 31.12. od 09.00 hodiny do 01.01. nasledujúceho párneho roku do 18.00 hodiny, a odporca potom opačne, aby tak bolo trávenie sviatkov maloletého s oboma rodičmi vyrovnané, nakoľko je zrejmé, že na uvedenom sa rodičia zatiaľ nie sú schopní dohodnúť.

Súd uložil rodičom povinnosť, maloleté dieťa na styk s druhým rodičom riadne a včas pripraviť, ktorá príprava zahŕňa nielen fyzickú, ale aj psychickú prípravu, a odovzdať v stanovenú hodinu v mieste svojho bydliska. Druhý z rodičov je povinný v stanovenú hodinu maloleté dieťa vrátiť v mieste bydliska druhého z rodičov, pokiaľ v danom týždni tento zabezpečuje striedavú osobnú starostlivosť.

Znaleckým dokazovaním bolo preukázané, pričom uvedené bolo zrejmé aj z konzultácie u psychológa T. na U. C., že vzájomné vzťahy medzi rodičmi sú narušené, títo nie sú schopní konštruktívnej komunikácie, pričom aj podľa vyjadrenia znalkyne ide o problém, ktorý je potrebné riešiť nielen v súvislosti so striedavou osobnou starostlivosťou, ale v prípade akéhokoľvek modelu starostlivosti o dieťa. Rodičia by mali byť za odbornej pomoci schopní uzavrieť kapitolu manželského vzťahu, ktorý sa rozpadol (uvedené platí najmä pre navrhovateľku, ktorá doposiaľ neprekonal negatívne vnímanie otca maloletého získané zo spolužitia s ním), uvedomiť si, že rodičmi maloletého zostávajú naďalej obaja, naučiť sa rešpektovať rolu toho druhého (tu uvedené platí aj pre odporcu, ktorý by nemal znevažovať navrhovateľku z dôvodu jej duševného ochorenia; aj pre navrhovateľku, ktorá by si mala uvedomiť, že úloha otca je pre maloletého nezastupiteľná), a naučiť sa komunikovať spolu za účelom zabezpečenia čo najlepšej starostlivosti o maloletého.

Vzhľadom k tomu, že v konaní mal súd preukázané, že komunikácia rodičov nie je vhodná, za účelom zlepšenia tejto komunikácie, zlepšenia rodičovskej zručnosti a v záujme zabezpečenia čo najvhodnejšieho bezkonfliktného prostredia v prospech maloletého dieťaťa, uložil súd rodičom výchovné opatrenie, a to povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu, ktoré im bude poskytnuté v rozsahu 12 hodín počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku, a to na T. služieb U. práce, sociálnych vecí a rodiny C.. Cieľom odborného poradenstva bude zlepšenie vzájomnej komunikácie medzi rodičmi a lepšie vzájomné sa rešpektovanie v roli rodiča maloletého. Súd nelimitoval trvanie poradenstva údajom v mesiacoch, keďže pre výsledky je dôležitý skutočný počet jednotlivých sedení, a preto ho určil počtom hodín poradenstva, pričom počet hodín 12 považuje za primeraný. Nakoľko schopnosť konštruktívnej komunikácie je vecou oboch rodičov a táto schopnosť je narušená u oboch (odporca komunikuje zraňujúco a odporkyňa komunikovať odmieta, resp. chce komunikovať iba za určitých podmienok), súd uložil toto výchovné opatrenie vo výroku VII. obom rodičom.

Podľa § 151 ods. 1 OSP, o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Podľa § 144 OSP, účastníci nemajú právo na náhradu trov konania o rozvod alebo neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. Súd však môže priznať i náhradu týchto trov alebo ich časti, ak to odôvodňujú okolnosti prípadu alebo pomery účastníkov.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 144 OSP v spojení s § 151 ods. 1 OSP, keď vo výroku VIII. rozhodol, že účastníci nemajú na náhradu trov konania právo, nakoľko išlo o konanie o rozvod manželstva, pričom priznanie náhrady neodôvodňovali okolnosti prípadu ani pomery účastníkov, keď žiaden z účastníkov náhradu trov konania ani nežiadal.

Podľa § 151 ods. 6 OSP, o trovách štátu súd rozhodne aj bez návrhu.

Podľa § 148 ods. 1 OSP, štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Ak sú u niektorého účastníka predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal.

Podľa § 160 ods. 1 veta prvá OSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu.

Pokiaľ ide o trovy štátu vzniknuté znaleckým dokazovaním znalkyňou V. C. Y., o týchto bolo právoplatne rozhodnuté doplniacím rozsudkom č.k. 12P/9/2012-200 zo dňa 11.10.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 09.11.2013.

Následne vznikli trovy štátu znaleckým dokazovaním znalkyňou W.r. V. S., W., a to za znalecký posudok vo výške 597,52 eura (č.l. 323), ktoré boli uhradené v sume 250,- eur z preddavku zaplateného odporcom (č.l. 295) a v sume 347,52 eura zo štátneho rozpočtu, a za účasť na pojednávaní vo výške 123,02 eura (č.l. 368), ktoré boli uhradené zo štátneho rozpočtu. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 12P/9/2012-179 zo dňa 02.08.2013 bola navrhovateľka právoplatne oslobodená od súdnych poplatkov.

Pre rozhodovanie o náhrade trov štátu v zmysle § 148 OSP v zásade platia obdobné kritéria ako pri rozhodovaní o náhrade trov konania účastníkov. Rozhodujúci je výsledok vo veci samej, to znamená, že trovy štátu by mal nahradiť ten účastník konania, ktorý v konaní nedosiahol ním zamýšľaný výsledok. S prihliadnutím na výroky rozsudku je možné konštatovať, že výsledok pre oboch účastníkov bol približne rovnaký (bolo rozhodnuté aj o osobnej starostlivosti navrhovateľky, i o striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov spolu s výživným odporcu). Z uvedeného potom súd mal za to, že štát by mal voči obom rodičom právo na náhradu trov konania, ktoré mu vznikli zaplatením odmeny znalkyni PhDr. Halašovej v rovnakom rozsahu, t.j. v polovici. Keďže náklady na znalecké dokazovanie vykonané uvedenou znalkyňou boli vo výške 720,54 eura, polovica pripadajúca na odporcu predstavuje sumu 360,27 eura. Keďže z uvedenej sumy uhradil odporca preddavok v sume 250,- eur, súd ho vo výroku IX. zaviazal k náhrade trov štátu vo výške 110,27 eura (360,27 - 250), pričom s prihliadnutím na výšku sumy mu s poukazom na § 160 ods. 1 OSP určil na zaplatenie primeranú dlhšiu lehotu 30 dní od právoplatnosti rozsudku, ktorú sumu je potrebné uhradiť na účet Okresného súdu Trnava. Nakoľko navrhovateľka bola oslobodená od súdnych poplatkov v celom rozsahu, súd vo výroku X. štátu voči navrhovateľke právo na náhradu trov konania s poukazom na § 148 ods. 1 OSP nepriznal.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia cestou tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Trnave.

Odvolanie musí obsahovať nasledovné náležitosti :

Z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ďalej musí byť v odvolaní uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní to, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na výkon exekúcie, podľa osobitného právneho predpisu.